

Erik Proper, Radboud Universiteit Nijmegen:

‘De praktijk is ons laboratorium’

12

Mijn persoonlijke drijfveren om mee te werken aan de oprichting van het NAF, en om zitting te nemen in het initiële bestuur zijn gelegen in het feit dat ik als academicus van mening ben dat de ontwikkeling van ons vakgebied in samenwerking dient te geschieden tussen de praktijk en wetenschap. De praktijk brengt de broodnodige empirie. Ik zeg wel eens ‘de praktijk is ons laboratorium’. Aan de andere kant kan de wetenschap middels theoretische verdieping de weg duiden naar meer volwassenheid van ons vakgebied. Om een dergelijke samenwerking mogelijk te maken is een breed netwerk van wetenschappers en professionals nodig.

De wetenschap kan middels theoretische verdieping de weg duiden naar meer volwassenheid van ons vakgebied

Na afloop van het LAC in 2001 was er bij de organisatoren van het congres een sterke behoefte om meer samen te gaan werken bij het ontwikkelen van ons vakgebied. Hoewel het zeker niet helder was wat nu precies de grenzen van dit vakgebied waren, gaf het groeiende aantal deelnemers van het LAC duidelijk aan dat er vanuit de markt een sterke behoefte was om dit vakgebied verder te ontwikkelen.

Samenwerking

Hierbij kwam ook duidelijk naar voren dat deze ontwikkeling diende te gebeuren in een samenwerking tussen leveranciers van diensten en technologie, toepassende organisaties, opleiders en onderzoeksinstellingen. Zij aan zij:

- Dienstverleners brengen primair hun kennis en ervaring opgedaan in de praktijk mee. Daarnaast beseffen zij meer dan andere partijen hoe belangrijk professionalisering van ons vakgebied en de architecten is.
- Technologieleveranciers brengen hun product- en toolkennis in, en hebben er belang bij hoe men in de praktijk omgaat met hun producten en tools in een architectuurcontext.
- De toepassende organisaties, de ‘gebruikers’, confronteren ons met de echte behoeften aan architectuur. Architectuur is een middel. Waar is dat middel voor nodig? Wat zijn de eisen/wensen aan dat middel? Vragen waarop we in de toepassende organisaties het antwoord moeten vinden. Vervolgens zijn zij de eindgebruikers van het middel, en kunnen zij hun organisaties effectiever sturen en transformeren.
- De opleiders zijn er uiteraard in geïnteresseerd welke opleiding een architect nodig heeft. Welke theoretische en praktische bagage is er nodig? Welke attitude dient men aan te leren?
- Voor de onderzoeksinstellingen zijn met name de openliggende onderzoeksvragen binnen ons vakgebied van interesse, evenals het vinden van kansen om te komen tot gesubsidieerde projecten om gezamenlijk onderzoek te doen naar deze vraagstellingen.

Het idee was bij de oprichting van het NAF daarom te komen tot een structuur waarin we gemeenschappelijk konden samenwerken aan een beter inzicht in ons vakgebied (de werkgroepen), het organiseren van het Landelijke Architectuur Congres, het stimuleren van

activiteiten ter ontwikkeling van ons vakgebied, en het lobbyen bij subsidiegevers om onderzoeksactiviteiten te ondersteunen. Dit heeft in 2002 geleid tot het oprichten van het NAF.

Betrokkenheid

Wegens drukke bestuurlijke werkzaamheden bij het opzetten van de opleiding Informatiekunde in Nijmegen heb ik me in 2003 moeten terugtrekken uit het NAF-bestuur. Sindsdien zijn we desondanks vanuit Nijmegen (in meerdere of mindere mate) betrokken gebleven bij verschillende werkgroepen:

- Competentie & certificatie
- Business rules
- Extendable architecture framework
- Architecture principles

Deze werkgroepen hebben tot interessante en relevante resultaten geleid. Wellicht niet altijd in termen van tastbare resultaten zoals boeken en publicaties, maar wel tot interessante inzichten die de verschillende groepen in hun eigen werk hebben kunnen incorporeren. Een belangrijke spin-off van onze NAF betrokkenheid, waarin diverse uitkomsten van bovenstaande werkgroepen hun plek reeds gevonden hebben, is de (avond) masteropleiding: Architectuur in de Digitale Wereld die wij in het licht van een voortdurende interactie tussen theorie en praktijk samen met Capgemini verzorgen.

Werk nog niet af

Terugkijkend op de afgelopen vijf jaar denk ik dat er een boel is bereikt. Vooral het verkrijgen van wederzijds inzicht in het wezen van ons vakgebied is de moeite waard. Tegelijk denk ik niet dat het werk af is. Integendeel, ik zou willen oproepen om over te gaan naar een volgende fase waarin er vanuit het NAF daadwerkelijk projecten worden geïnitieerd zoals het ArchiMate-project, leidende tot tastbare resultaten die het kenmerk vormen van een volwassen vakgebied: gereedschappen, modelleertalen, methoden, praktische handleidingen, theoretische verdieping. Wat ik zelf als een belangrijk eerste thema zie op dit vlak is het nader uitwerken van de richtinggevende rol van architectuur middels architectuurprincipes, als follow-up op het werk binnen de Extendable Architecture Framework en Business Rules werkgroepen.

De werkgroepen hebben tot interessante en relevante resultaten geleid

13